

Adam K u p s k ý (Ostrava)

PŘEMYSL MÁCHA: TAJEMSTVÍ V NÁZVECH UKRYTÁ – MORÁVKA, KRÁSNÁ, RAŠKOVICE, PRAŽMO, VYŠNÍ LHOTY. Ostravská univerzita, Ostrava 2013, 120 s. ISBN 978-80-7464-295-1

Publikace „Tajemství v názvech ukrytá“ se zaměřuje na výklad místních a pomístních jmen v obcích Morávka, Krásná, Raškovice, Pražmo a Vyšní Lhoty a je výstupem tříletého projektu (Místní a pomístní názvy jako kulturní dědictví a zdroj lokální, regionální a národní identity). Tento projekt se zabýval také dvěma městy (Havířov a Ostrava) a další vesnickou oblastí (Velké Karlovice, Karolinka a Nový Hrozenkov). Cílem celého projektu bylo zmapovat jednotlivé místní a pomístní názvy a přispět tak k jejich uchování pro budoucí generace. Místní názvy jsou pro život člověka a jeho orientaci v geografickém prostoru velmi důležité, bez nich by byl náš život mnohem složitější. Mnohé z nich jsou již zapomenuty a nahrazeny jinými, nebo si je pamatují pouze nejstarší členové obce a jsou tak na pokraji zapomnění, proto se autor snaží oživit jejich povědomí pomocí této publikace.

První část se zaměřuje na popis hojně užívaných názvů a na jejich původ. Příkladem mohou být názvy vznikající podle přírodních útvarů: *Čupel*: vrchol kopce, *Čupec*: menší kopec, *Grůň*: táhlý horský hřbet, *Kyčera*: strmý kopec atd. (s. 12), nebo podle příjmení majitele: *Na Bohoče*: z příjmení *Boháč*, *Macurov*: z příjmení *Macura*, *Mituří*: z příjmení *Mitura*, *Romanka*: z příjmení *Romanová* atd. (s. 34). Zemědělství a průmysl také měly nezpochybnitelný význam pro tvorbu názvů v regionu, příkladem jsou následující názvy: *V Húšťu*: křovinatá pastvina, *Na Salašu*, *Mlýnský potok*, *Řehákova pila* atd. (s. 26 a 29). Toto jsou pouze ukázky, jakým způsobem jména vznikala, v publikaci je možné se seznámit s významem dalších názvů nebo se zajímavými příběhy, které se pojí k vybraným místům. Celá první část obsahuje také „úkoly pro zvědavé čtenáře“, čímž nutí k zamyšlení a k většímu zájmu o problematiku.

Druhá část se zaměřuje na názvy v jednotlivých obcích zkoumaného regionu, které jsou chronologicky seřazeny podle data jejich vzniku. Čtenář se zde může seznámit s významem názvů obcí, a také s názvy míst, které jsou pro ně významné. Historie míst se promítá do jejich jmen a pomocí studia místních a pomístních názvů můžeme zkoumat také historické souvislosti. Některé názvy, které se ve společnosti používají, jsou již staré, proto byl jejich původní význam zapomenut a dochoval se pouze název bez zjevného významu. Třetí část publikace, a zároveň její poslední kapitola, nabízí vhled do teoretického rámce výzkumu. Avšak i přes vědecké zaměření výzkumu je kapitola napsána způsobem, kterému bude rozumět široká veřejnost, pro

kerou je kniha napsána. Celá publikace je proložena historickými zajímavostmi a dobovými fotografiemi, které ji dodávají na atraktivitě.

Místní a pomístní jména jsou pro společnost důležitá i přesto, že si to možná mnoho lidí neuvědomuje. Pomáhají nám orientovat se v geografickém prostoru, ale také skrývají historická fakta spojená s jednotlivými místy. Názvy v sobě nesou historické souvislosti a způsoby života, kterými se v minulosti žilo. Jejich význam je nedocenitelný, jelikož se zánikem názvů ztrácíme možnost poznávat historii místa, kde žijeme. „Tajemství v názvech ukrytá“ je publikace, která svým obsahem podporuje myšlenku na zachování místních názvů, poukazuje na jejich historickou váhu a snaží se rozšířit povědomí o nich.